

www.merhabahaber.com

f facebook.com/akademiksayfalar

Merhaba

CİLT: 17 • SAYI: 15
17 MAYIS 2017 ÇARŞAMBA

KADEMİK

Sayfalar

Kurucusu:
Mehmet Ali UZ

Hazırlayanlar: **Serdar CEYLAN - S. Melik KAYA**
srceylan@hotmail.com - s.melikkaya@gmail.com

**ŞEYHÜL KURRA
POSTALCIZADE
HACI ABDURRAHİM
EFENDİ** (1878-1955)

Ö Z E L S A Y I S I

POSTALCIZADE ÖZEL SAYISI ÜZERİNE

Osmanlı Döneminde eğitim sistemi küçük yaşlarda mahalle mektebi ile başlar bazen talebe hafızlığını **mahalle mektebinde** tamamladıktan sonra medrese tahsiline devam ederdi. Ama arada bir de darühuffaz ile darülkurra müesseseleri vardı. Hafızlığını mahalle mektebinde tamamlamayanlar önce **darühuffazlarda** hıfzını ikmal ettikten sonra **darükkuralarda** tecvid, tilavet, aşere-i takrib gibi kıraat ilimleri tahsil ederdi. İsteyenler bundan sonra medrese tahsiline devam ederdi. Konya'da pek çok darühuffaz ve darülkurra mevcuttu.

Son dönem kurrallarımızdan **Postalcızade Hacı Abdurrahim Efendi** (1873-1954) de bu sırayı takip etmiş hafız olduktan sonra Konya'da zamanının kurrallarından kıraat ilimleri tahsil etmiştir. Kıraat ilminde Mısır ve İstanbul bir hayli ileri gitmişti. Bu sebeple Abdurrahim Efendi de önce Mısır'a sonra da İstanbul'a giderek bu konudaki tahsilini tamamlamış ve Konya'ya dönmüştür. Abdurrahim Efendi'nin bu konuda çok iyi tahsil gördüğü anlaşılmaktadır.

Abdurrahim Efendi, Osmanlı döneminde yetişip Cumhuriyet Döneminde istifade ettiğimiz önemli görevlerde bulunan büyük kurrallarımızdan birisidir. O, Sephavan Mescidi'nde **Mustafa Derbentli Hoca** (1919-2001) ile birlikte Konya'da pek çok talebe yetiştirmiştir. Bu dönemde hafız ye-

tiştirme konusunda büyük emeği geçen değerlerimizden birisi de Bulgurcuk Tekkesi Kur'an Kursunda hocalık yapan **Hakkı Özçimi Hoca** (1901-1973) ile babası **Mehmet Fevzi Efendi** (1856-1952)'dir. Derbentli Mustafa Efendi, Hakkı Özçimi hakkında "**hafız fabrikası**" tabirini kullanırdı. Hakkı Efendi de kıraat konusunda başlı başına bir ekoldü. Her iki Kur'an kursunda da kalite ve seviye zirvede idi.

Maalesef soylarında çok değerli insanlar yetişmiş ailelerin çoğu yetişmiş olan değerlere karşı ilgisiz davranmakta konu üzerinde araştırma yapan araştırmacılara bile yardım yapmamaktadır. Abdurrahim Efendinin torununun eşi **Emine Ongun Hanım**, Abdurrahim Efendi ile ilgili araştırmaları başlatmış, aylarca süren uğraşlar sonunda hoca ile ilgili birçok bilgi ve belgeyi ortaya çıkarmaya muvaffak olmuştur. Bu araştırmalarda değerli kardeşimiz Av. Serdar Ceylan'ın da büyük katkısı vardır. Diğer tanınmış ailelerin de aynı hassasiyeti göstermeleri gerekmektedir.

Okuyucularımızı Postalcızade Abdurrahim Efendi ile ilgili bilgi ve belgelerle baş başa bırakırken bu konuda emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Kur'an'a hizmeti geçen bütün ilim adamlarımızı rahmet ve minnetle anıyor, kabirleri cennet olsun diyorum.

ŞEYHÜ'L KURRA POSTALCIZADE HACI ABDÜRRAHİM EFENDİ ONGUN (1878-1955)

Av. Serdar
CEYLAN

Konya'da Rumi 1293, Miladi 1878 yılında doğdu. Babası Seyyid Mehmet ile Şerife Hanım'ın oğlu **Seyyid Mehmet Efendi** (1841-1915)'dir. Annesi Hacı İbrahim Efendi ile Emine Hanım'ın kızı **Siddika Hanım** (1844-1909)'dır. Ali (1881-?)⁽¹⁾ ve Ahmet Mithat Siper (1886-?)⁽²⁾ isimli iki kardeşi daha olmuştur.⁽³⁾

Seyyid Mehmet Efendi'nin postal dikmesi nedeniyle aile "**Postalcızade**"⁽⁴⁾ olarak anılmaktadır. Oğullarından Ahmet Mithat Efendi'nin ailesi "**Siper**", diğer oğlu Abdürrahim Efendi'nin ailesi ise "**Ongun**" soyadını almıştır.

Abdürrahim Efendi ve ailesi, babasından kalan Konya'nın Çelebi Mahallesi'ndeki evlerinde (günümüzdeki Köprübaşı Caddesi'nde Köprübaşı Zabıta Karakolu'na gelmeden) yaşamıştır. Kovanağzı'nda da bağları vardır.

İlköğrenimini mahalle mektebinde tamamladı. 14 yaşlarında Konya'da hafızlığını tamamladıktan sonra kıraat ilimlerini tahsil et-

mek için İstanbul'a gitti. İstanbul'un meşhur kurrallarından Fındık Hafız Efendi'den⁽⁵⁾, Hacı Kadir Efendi'den, Hacı Hasan Efendi'den ve Hacı Latif Efendi'den tecvid, tilavet, aşerei takrib vb. kıraat ilimlerini tamamlayarak kurralık icazeti aldı. 20 yaşlarında Mısır'a gitti. Mısır'da yedi yıl ilim tahsil ederek, kıraat ve medrese tahsilini tamamladı. Yedi ayrı icazet ile Konya'ya döndü.

Hacı Abdürrahim Efendi'nin dönemin ileri gelen kuralarından birisi Kazanlı Medresesi⁽⁶⁾ müderrisi **Büyük Çimili Ahmet Efendi** (v.1908)'dir⁽⁷⁾. Dönemin diğer bir kıraat ustası da **Parlakzade Ahmet Efendi**'dir⁽⁸⁾. Çimili Ahmet Efendi vefat ettiğinde Abdürrahim Efendi, 45 yaşlarındadır. Onlardan da istifade etti.⁽⁹⁾

1327 / 1911-2 senesinde neşrettiği Dad'ı Hadi Risalesi ve diğer kıraatla ilgili olarak yazmış olduğu risaleler, yurt içinde ve yurt dışında

(1) Birinci Dünya Savaşı'nda askere alınmış, kendisinden bir daha haber alınamamıştır.

(2) Ahmet Mithat Siper, Ümmügülüm Hanımla evlenmiş, Muammer Siper (1341/1925-2000) isimli bir oğlu olmuştur. Muammer Siper, Üçler Mezarlığı'nda (153 ada, 514 parselde) meffundur.

(3) Aile, Konya, Karatay ilçesi, Çelebi Mahallesi, 121 Cilt, 35. Hane'de nüfusa kayıtlıdır.

(4) Konya'da "Postalcızade" lakabı ile tanınan başka aileler de vardır. Hacı Fettah Mezarlığı'nda meffun olan Postalcı Mevlüt Ağa (v. 1934), eşi Hacer Postalcı (v. 1961) ve oğlu tüccar Hacı Mehmet Postalcıoğlu (1903-1972); İbrahim oğlu Ali Postalcı (1338-1970); Üçler Mezarlığı'nda meffun olan Postalcızade Dokkacının Hacı Ali Ulular (1314-1931, eşi Hatice Ulular (1310-1943), oğlu Kunduracı Hacı Mustafa Ulular (1915-1993), Mustafa eşi Emine Ulular (1325-1987)

(5) Hacı Abdürrahim Efendi, Karahisar-ı Sahib (Afyon-karahisar) Liva Matbaasında, 1327 / 1911-2 senesinde neşrettiği Dad'ı Hadi Risalesi'nde; "Sahib-i Eser: İstanbullu Kurrallarından Faziletli Fındık Hafız Efendi'nin tilmizi, faziletli Hacı Kadir Efendi'nin ve Hacı Hasan Efendi'nin ve Hacı Latif Efendi'nin şakirdi, Konya Kurraları'nın halkai tedrisinden mezun Şeyhül Kurra Konyalı Abdürrahim Efendi" ifadelerine yer vermiştir.

(6) Caner Arabacı, Osmanlı Döneminde Konya Medreseleri 1900-1924, Konya Ticaret Odası Yayınları, Konya 1998, s. 216 vd.

(7) Mehmet Ali Uz, "Büyük Çimili Hacı Ahmet Efendi", Konya Alimleri ve Velileri, Meram Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2013, s. 298.

(8) Parlak Hacı Ahmet Efendi'nin oğlu Parlakzade Halis Rıza Efendi (1885-1956) için bkz. Mehmet Ali Uz, "Parlakzade Halis Rıza Efendi", Konya Alimleri ve Velileri, Meram Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2013, s. 465.

(9) Uz, s. 208.

Ön sıra soldan sağa: ?, Derbentli Mustafa Hoca, Postalcızaade Hacı Abdurrahim Efendi, Mehmet Cingara, âmâ Tahir Efendi, arka sıra soldan sağa: Şerafettin Camii İmamı Ali Güneş, Hafız Osman Efendi, ?, Ali Can ve Mehmet Topal.

dikkat çekmiş ve büyük takdir toplamıştır. Gerek bu konudaki ilmi yeteneği ve gerekse okuyuşundaki üstünlüğüyle tanınmıştır.

15 Temmuz 1914 tarihli “Şeyh’ül Kurralık” Beratına göre; **Konya’nın Sırçalı Mahallesi’nden Hacı Mükremin Efendi’nin**⁽¹⁰⁾ 18 Mart 1913 tarihinde vefatından sonra, Çelebi Mahallesi’nden Hacı Abdurrahim Efendi, 17 Mayıs 1914 tarihinde Konya’da Sultan Selim Camii-i Şerifi’nde senelik 1500 kuruş ile görevlendirilmiştir.⁽¹¹⁾

(10) Unkapanı Medresesi Müderrisi olan Hacı Mükremin Efendi, Şeyhül Kurra Yıldız Mehmet Hoca Efendi’den sonra Şeyhül Kurra olan Kafalızade Hacı Hasan Efendi (v. 1876-77)’den sonra Şeyhül Kurra olmuştur. Kızı Fatma Hanım, Muhammet Ba-haeddin Efendi’nin yeğeni Abdullah Vahdi Efendi (v. 1926) ile evlenmiştir. Hacı Mükremin Efendi, Hacı Fettah Mezarlığı’nda meftundur. Bknz. Ahmet Çelik, “Hacı Mükremin Efendi”, Konya Ansiklopedisi, C. 4, s. 88,89.; Bayram Ürekli, “Kafalı Ailesi” Konya Ansiklopedisi, C. 5, s. 35.

(11) Sultan Reşad bin Abdülmeccid Tuğralı; Evkaf-ı Hümayun Nezareti Tarafından Erbabi Cihata İta Olunan Vesika-i Resmîyedir; Cihetin Nev’i: Şeyh’ül Kurralık; Mahalli İfası: Konya’da Sultan Selim Camii-i Şerifi; Vazifesi: Seneliği bin 500 kuruş; Mülâhazat: Mutasarrıf’ı Sabiki Hacı Mükremin Efendi 5 Mart 1329 (18 Mart 1913) tarihinde vefat etmiştir.; Mutasarrıfı Sabiki: Konya’nın Sırçalı Mahallesi’nden Hacı Mükremin Efendi; Mutasarrıfı Lahigi: Çelebi Mahallesi’nden Hacı Abdurrahim Efendi;

Hacı Abdurrahim Efendi, **Köprübaşı Camii’nde**⁽¹²⁾ vaizlik, uzun yıllar da **Kapı Camii’nde** hatiplik görevinde bulunmuş, bu arada pek çok talebe yetiştirmiştir.

Talebelerinden tespit edilebilenler şunlardır: Koçbeker Ağazade Osman Nuri Koçbeker (1899-1967)⁽¹³⁾, Derbentli Mustafa Efendi (1919-2001)⁽¹⁴⁾, Kuli Hoca (Hasan Hüseyin Kulak) (1925-1991)⁽¹⁵⁾, Hafız Şükrü Bağrıaçık

Tarih-i Tevchi: 22 Cemaziel ahir sene 1332 ve fi 4 Mayıs sene 1330; Müstenit-i İleyhi: Nev’i: Mazbata Numarası: 7 Tarihi 22 Cemazeyilahir 1332 - 4 Mayıs 1330 (17 Mayıs 1914); Balada muharrer Şeyhül Kurralık cihetinin ehliyeti tahakkuk iden Hacı Abdurrahim Efendi uhdesine tevcih olunmağın Cihat Nizamnamesi mucebince hüsnü ifayı vazifeye bi-hakkın ikdam ihtimam eylemek üzere tasarrufunu natik olarak iş bu vesika-ı resmîye ita kılınmıştır. 22 Şaban sene 1332 ve 2 Temmuz sene 1330 (15 Temmuz 1914).

(12) Mustafa Çetinaslan, “Köprübaşı Mustafa Ağa Camii”, Konya Ansiklopedisi, C. 6, s. 158, 159.

(13) Ahmet Çelik, “Osmanlıdan Cumhuriyete Öğretmenlerimiz -4- Ağazade Osman Nuri Koçbeker” Akademik Sayfalar, 2 Aralık 2015, C. 15, s. 549-555.

(14) Mehmet Ali Uz, Konya Alimleri ve Velileri, s. 578.

(15) “Manevi Mimarlarımız Anıldı -2- (Kuli Hoca) Hasan Hüseyin Kulak”, Akademik Sayfalar, 2 Şubat 2011, C. 11, S. 3, s. 36. Postalcızaade Hacı Abdurrahim Efendi’nin Hasan Hüseyin Kulak Hoca’ya verdiği icazetname Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi koleksiyonundadır.

Hacı Abdürrahim Efendi ile Ağazade Osman Nuri Koçbeker (1899-1967) ve talebeleri.

(1933)⁽¹⁶⁾, Hasan Hüseyin Varol (1934)⁽¹⁷⁾, Müftü Ziya Akman (1934)⁽¹⁸⁾, İsmail Gedik, Nuri Aysu, Mehmet Savaş (1940)⁽¹⁹⁾, Kara-

manlı Karasakal Hoca (Mehmet Ali Kırboğa, 1935)⁽²⁰⁾, Ali Rıza Işın, Ali Can⁽²¹⁾, Mehmet Topal⁽²²⁾, Hasan Ergun, Aydın Tarı, Abdulkadir Telli, ...

Güçlü bir hafız olan Abdürrahim Efendi, Kur'ân-ı Kerim'i kendine has güzel bir üslupla okurdu. Konya'da hâlâ onun okuyuşunu hatırlayanlar vardır⁽²³⁾.

Muttaki, âbid ve zahit bir insan olan merhum, son derece zeki, hoşsohbet, hazırcevap bir kişi olarak hafızalarda yer etmiştir.

Bizim ova köylerinde muzip bir genç, köyelerine gelen her hocaya: **“Cennetin kapısının önündeki ağacı kim kırdı?”** diye bir soru sorar, hocalar da cevap veremeyince kıs kıs gülmüş.

Hoca'nın yolu bir gün o köye düşmüş. Genç, aynı soruyu Abdür-

(16) Mehmet Ali Uz, “Yok Olan Hatıralar”, Muvakkithane, Hatıralar ve Kapı Camii'nde Son 50 Yılın Mukabele Geleneği Üzerine Şükrü Bağrıaçık Hoca İle Bir Sohbet Özel Sayısı, Akademik Sayfalar, 5 Aralık 2007, C. 7, S. 37, s. 570, 576.

(17) Hasan Hüseyin Varol, Yaşadıklarım ve Gördüklerim, Hayra Hizmet Vakfı Yayınları, Eylül 2015, s. 242. Ayrıca bkzn: Mehmet Ali Uz, “Varol, Hasan Hüseyin”, Konya Ansiklopedisi, C. 9, s. 62.

(18) “Sarı Hoca” lakaplı Süleyman Akman'ın oğludur. Karaman'ın Ermenek ilçesinde 1934 yılında doğdu. Silleli Hatice Hanım ile evlendi. İlk oğulları Ahmet 5-6 aylıkken vefat etti. Ahmet, Süleyman ve Mustafa isimli üç oğlu olmuştur. 30.06.1959 ile 12.12.1980 tarihleri arasında Sarayönü Müftüsü olarak görev yaptı. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu olan Dr. Ahmet Akman (1961) oğludur. Oğlu Dr. Ahmet Akman, Necmettin Erbakan, Tansu Çiller, Hasan Celal Güzel ve Turgut Özal ile çalışmış, 54.Hükümet'in Bakanlar Kurulu Genel Sekreteri olmuştur. İttifak Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilidir.

(19) Mehmet Savaş, 1940 yılında Konya/Kızılören(Kızılviran)'da doğdu. İlköğrenimini bitirdikten sonra, hıfzını da aynı yerde tamamladı. 1952 yılında Konya'ya gelerek zamanının meşhur alimlerinden Arapça dersleri aldı. İki yıl sonra Suriye'ye gitti. Şam İmam Hatip Lisesi ve Şam Lisesinden mezun oldu. Akabinde Şam İlahiyat Fakültesini bitirdi. Umuma terbiye(eğitim ve pedagoji) ihtisası yaptı. Aynı zamanda Şam'da değerli hocalardan fıkıh tefsir, faraz ve diğer ilimlerde dersler alarak kendini yetiştirdi. 1970'de yurda döndükten sonra 1971 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nda öğretmen ve idareci olarak (Konya, Afyon/ Bolvadin) görev yaptı. 1976 yılında Haseki Eğitim Merkezi'ne eğitim görevlisi olarak Diyanet İşleri Başkanlığı'na geçti. Evli ve üç çocuk babasıdır.

(20) Mehmet Ali Kırboğa, Silinmeyen Simalar (Karaman ve Konya Cıvart), İstanbul 2000.

(21) Konya Ulurmak Kur'an Kursu emekli müdürüdür.

(22) Konya merkez İmam Hatip Okulu öğretmenidir.

(23) Mehmet Ali Uz, “Yok Olan Hatıralar”, Muvakkithane, Hatıralar ve Kapı Camii'nde Son 50 Yılın Mukabele Geleneği Üzerine Şükrü Bağrıaçık Hoca İle Bir Sohbet Özel Sayısı, Akademik Sayfalar, 5 Aralık 2007, C. 7, S. 37, s. 570, 576.

اَوَّلُ مَا يَنْبَغِي اَنْ يَعْطَا اَوْلَادَ الشَّيْخِ

ملاحظات	وظيفة شريفة	مجلس استاذية	جهاز توظيف
صحة كونه من مائة الف درهم التي كانت له من مائة الف درهم في سنة 1914	في يوم 15 تموز 1914	مجلس استاذية من مائة الف درهم التي كانت له من مائة الف درهم في سنة 1914	التي كانت له من مائة الف درهم في سنة 1914
مستند الترخيص	تاريخ توظيفه	متصرف لاجل حق	متصرف سياستين
تاريخ 1914	15 تموز 1914	التي كانت له من مائة الف درهم في سنة 1914	التي كانت له من مائة الف درهم في سنة 1914

بهدوه محرم ربيع الثاني سنة 1335 هـ
فيما كان في مدينة كonya
من طرفي نوريه و...
ب...
ب...

Hacı Abdürrahim Efendi'ye tevcih edilen 15 Temmuz 1914 tarihli Şeyhü'l Kurra'lık beratı.

rahim Efendi'ye de sormaya kalkmış. Hoca hemen cevabı yapıştırmış: "Kim kıracak, senin gibi soysuzun biri kırmıştır" Meğer o köyde Cennet adında bir kadın varmış. Bir gün onun kapısının önünde dikili olan ağacı, bir kıran olmuş. Genç bunu sorar, hocalar da Cennet'i hakiki Cennet sanıp kara kara düşünürlermiş.

AİLESİ

Postalcızade Hacı Abdürrahim Efendi, ilk evliliğini Konyalı Ali ile

Fatmana kızı **Feride Hanım** (1886-1935) ile yaptı. İkinci evliliğini Aladağlı Ayşe ile Ahmet Hazacı'nın kızı **Hacı Fatma Saadet Hanım** (1315-05.10.1977) ile yaptı.

Mehmet Sabit⁽²⁴⁾, Abide⁽²⁵⁾, Sıdıka, Mehmet Halis (1340/2001), Cemile (Nalçacıgil) (1927-2008)⁽²⁶⁾,

(24) Bursa'da vefat etmiştir.
(25) Mustafa Ayhan ile evlenmiş, Nuriye, Necati ve Necla isimli çocukları olmuştur.
(26) İlk eşi Ahmet Öztirmiyeci'dir. İkinci eşi Ahmet Tolunay'dır. Son evliliğini Ahmet Nalçacıgil ile yapmıştır. Evladı yoktur.

...., Hacı Abdürrahim Ongun ve oğlu Mehmet Sabit Ongun.

Celile (Şeker) (1929-2000), Ahmet Nuri (1931-1987)⁽²⁷⁾ isimli çocukları oldu.

Oğlu Mehmet Halis Ongun (1340/2001), Emine Hanım (1929-2013) ile evlendi. Abdürrahim (1950), Ali (1954)⁽²⁸⁾, Mustafa (1957) ve Müberra (Çelikoğlu) (1960) isimli çocukları oldu.

Dönemin son kurrası kabul edilen Hacı Abdürrahim Efendi, 30 Ekim 1955 tarihinde vefat etmiş ve Üçler Mezarlığı'na (109 ada, 315 parsel) defnedilmiştir.

Sille taşından kabir taşında;

*“Merhum Konya Ulemasından
Vaiz ve Kapu Camii Hatibi
Fazıl Muhterem Üstat
Şeyhulkurra Postacı Z.*

*Hacı Abdürrahim Ef. Ongun un
Ruhuna Fatıha
D. 1877 Ö. 29.10.1955”*

yazılıdır. Sonradan dikilen ayak taşında ise; “Konya Ulemasından Üstad Kapı Camii Hatibi Şeyhül Kur’a Postacı Zade Hacı Abdürrahim Ongun R. Fatıha D. 1878 – Ö. 1955” yazılıdır.

Eşi Hacı Saadet Hanım ise 5

Ekim 1977 tarihinde Konya’da vefat etmiş, Konya Üçler Mezarlığı’na (109 ada, 359 parsel) defnedilmiştir.

Allah rahmet eylesin...

(27) Perihan Hanım'la evlenmiş, Hadiye, Saadet ve Uğur isimli çocukları olmuştur. İkinci eşi Serpil Hanım'dan, Neslihan isimli bir kızı vardır.

(28) Ali Ongun'un Abdürrahim, Salih Müşteba, Fatma Saadet (Güldiken) isimli çocukları olmuştur.

TALEBELERİNİN HATIRALARINDA POSTALCIZADE HACI ABDURRAHİM EFENDİ

Konya'da 2015'in yaz ayında "Tashih-i Hurûf" dersi almaya başladım. Hasan Hüseyin Varol Hocamızın talebelerinden bir hoca hanım veriyordu bu dersi. Ders kitabı olarak, Varol Hoca'nın tecvid kitabını temin etmemiz istendi. Ders çıkışı temin ettim. Ertesi gün derse girdiğimizde Varol Hoca'nın kısa bir bilgilendirmesini okuyarak, kitabı incelemeye başladık. Hocae-fendi, öğrenim yıllarını anlatırken hocası **Şeyh-ul Kurra Hacı Abdurrahim Efendi**'nin ismini zikretti. Bunun üzerine Hacı Abdurrahim Efendi hakkında sınıfta müzakerelere başlandı. Orada izin isteyip, kayınpederim Ali Ongun'dan duyduğum kadarıyla malumat vermeye çalıştım. Tabii ki yeterli olmadı. Hacı Abdurrahim Efendi'yi bilen arkadaşlar ve hocamız, dedemiz olma hasebiyle daha fazla bilgi edinmemi istediler.

Bu yola çıkmış bulundum. Fakat anlatılanın dışında fazla bir bilgiye ulaşamadım. Bu beni epeyce üzüp, hayli meşgul etti. Tevafuken İstanbul müftüsünden **Mehmet Ali Uz**'un "**Konya Alimleri ve Velileri**"⁽¹⁾ adlı eserinde, Hacı Abdurrahim Efendi hakkında bilgi verdiğini duydum. Bundan önce de kütüphane ve kitapçıları dolaşmıştım. Hacı Abdurrahim Efendi'nin isminin geçtiği tek bir eser dahi bulamamıştım. Bir eser hariç; Mehmet Ali Uz'un "**Konya Alimleri ve Velileri**".

Mehmet Ali Uz'a ulaşmaya çalıştım. Asistanı olan Av. Serdar Cey-

lan'ın iletişim bilgilerini verdiler, kendisini aradığımda büyük bir memnuniyetle ilgilenip, Mehmet Ali Uz ile görüştürebileceğini söyledi. Neticede görüştük. Bu tür konularla içtenlikle ilgilenmesini, evinin kapılarını açmasıyla göstermişti. Gayet mütevazı, sıcakkanlı, hoş sohbet bir beyefendi idi.

Buradan aldığım bilgiler dahilinde ilerlemeye devam ettim. Öncelikle kitabında da bahsettiği üzere Hasan Hüseyin Varol hocayı ziyarete gittim. Gittiğim gün yerinde değildi. Bir not yazarak durumu izah ettim. Ertesi gün arayıp gelebileceğimi söyledi. Tekrar ziyaretine gittim. Mütevazı, heybetli ve vakar sahibi idi. Otoriter duruşu ile önceleri çekindim. İlerleyen dakikalarda konunun onu nasıl memnun ettiğini gözlerindeki ışıltıdan anlamıştım. Konuştuğumuz bir saat boyunca gözlelerinden buğu hiç gitmedi. Hacı Abdurrahim Hoca Efendi'ye verdiği değeri bariz belli ediyordu. Konu-

Hasan Hüseyin Varol

(1) Mehmet Ali Uz, Konya Alimleri ve Velileri, Meram Belediyesi Kültür Yayınları, Ağustos 2013.

Ağazade Osman Nuri Koçbeker'in Yeni Tatbikatlı Tecvit kitabı.

şurken sanki vefat eden babası ve yahut yakın bir akrabasıymış gibi zaman zaman ağlayıp hemen kendini toparlamaya çalışıyordu. Bu hali karşısında konuşup, sualler sormam için beni cesaretlendirdi. Bir hayli de duygulandırdı. Şöyle başladı sözlerine:

“Postalcızade Hacı Abdurrahim Efendi, benim hafızlığa başladığım dönemlerde ki ben 13 - 14 yaşlarımda idim. Daha çok **Sultan Selim Camii**'ne yakın yerdedi dershanemiz. Zaman zaman **Kapı Camii**'ne geliyor, Cuma namazını kılıyordum. O zaman görürdüm kendisini. Yaşlı bir insandı. Hücreden çıkıp, sarığımı cübbesini giydikten sonra mihraba doğru yavaş yavaş gelirdi. Sakalı resimdeki gibi hep aynıydı. Eskiden cami imamlarından hariç hatipler vardı. Onlar sadece Cuma namazını

Postalcızade Hacı Abdürrahim Efendi'nin, Karahisar-ı Sahib (Afyonkarahisar) Liva Matbaasında, 1327 / 1911-2 senesinde neşrettiği Dad'ı Hadi Risalesi

kıldırırlardı. Hacı Abdurrahim Efendi, **Kapu Camii'nin hatibiydi**. Dolayısıyla Kapu Camii'nde kendisini bu şekilde görürdüm.

Şahsi olarak tanışmamız şöyle oldu: Hafızlığımı Tahir Hoca'da tamamladıktan sonra birazda Arapça okudum. Arkasından tecvid ile bilgimi artırmak için ders almak istedim. Arkadaşlarıma sordum. Bana Kapu Camii'nin batı tarafında bulunan **Sebhavan Mescidi**'ni söylediler. Aslı **Seb'a İhvan** idi bu mescidin. Oraya gittim. Son derece yaşlı bir zat idi. Önünde orta yaşlarda 5-6 zat vardı. İzin istedim. Diz çöküp elini öptüm ve tecvid dersi almak istediğimi söyledim. Bana; “Bak evlat ben bu hocalara aşere-i takrib okutuyorum, sen şu hocaya git, o sana tecvid okutsun. O benim talebemdir.” diyerek yakında oturan ve önünde halka halinde talebeler bulunan Hafız Osman Nuri Koçbeker'e gönderdi.

Askerden geldikten sonra İmam-Hatip'de öğretmenlik yapar iken, tecvid ilmi ile ilgili çalışmalar yapmaktaydım. O dönemde yazdığı **“Tatbikatlı Tecvid”** kitabını bana

Mehmet Ali Kırboğa

hatıra olarak vermiştir. Kitabında kendisinin Hacı Rahim Efendi'nin talebesi olduğunu belirtmektedir. Bu kitap bir nevi "Postalcı Hacı Rahim Efendi"nin bilgileriyle de oluşmuştur.

Bir kütüphanem var bilindiği üzere. Bana sağdan soldan kitaplar gelirdi. Bir gün yine bir çuval kitap geldi. Bende çocukluğumdan beri kitap hastasıyım, oturup iyi kötü ayırmaya başladım. Elime bir risale geçti. Sekiz sahifelik bir risale bu. Şöyle bir baktım sahibesi Abdurrahim Efendi yazıyor. Sonunu okurken gördüm ki "Şeyh'ül Kurra Postalcı Hacı Abdurrahim" yazıyor. Dedim ki, "Alın gerisini, hepsi sizin olsun, milyarlar verseniz şu eser kadar mutlu edemezsiniz" dedim. Onu aldım tamir ettim, ciltlettim."

Hasan Hüseyin Varol, bu anları anlatırken gözyaşlarını saklayamıyor, büyük bir özlem ve hürmetle anlatmaya devam ediyordu.

"Bu sebeple bu eseri kütüphaneme demirbaş olarak koydum. Birçok araştırdığım konunun delillerini burada buldum. Dolayısıyla bu risalenin elime geçmesine çok sevindim. Bu zat, hem Mısır'a gitmiş, hem İstanbul'da öğrenim görmüş. Bunlar risalede yazıyor. Bu sebeple Hacı

Abdurrahim Efendi'nin hem İstanbul tariki ile hem de Mısır tariki ile okumaktaydı. İki tarik ile okuduğunu o zamanlar arkadaşlardan da duymuştum. Vefat ettiğinde burada olmadığım için göremedim. Benim söyleyeceklerim bunlar. Allah yolunuzu açık etsin"

diyerek konuşmamız sonlanmış bulunuyordu.

Bu görüşmeden sonra Varol hocamın, Hacı Abdurrahim Efendi'nin diğer talebelerine de ulaşmamda büyük yardımı oldu. Onlardan biri de **Mehmet Ali Kırboğa (Karasa-kal Hoca)** idi. Kendisinin Karaman'da olduğunu ve adresini öğrendim. Eşim ile yola çıkmak üzere iken araştırmamın gidişatını sormak için Varol hocam aradı. Ona durumu anlattım. Bana beklememi söyledi. Kendisi bu arada Mehmet Ali Kırboğa ile görüşmüş. Malumat istemiş. O da "Silinmeyen Simalar" adlı eserinde⁽²⁾ bu malumatı verdiğini oradaki bilgiyi aynen alabileceğimizi söylemiş. Bu bilgiyi de kitabından almış bulunduk.

"Postalcı H. Abdurrahim Efendi (1293/1876-1955)

1293 / 1877 yılında Konya'da dünyaya gelmiştir. Şeyh'ül Kurra ünvanıyla anılmıştır. İlköğrenimini mahalle mektebinde başlayan Abdurrahim Efendi, Medrese tahsilini tamamladıktan sonra öğrenimine bir sürede Mısır'da devam etmiştir.

Mısır'da iken Türk alimleri ile, Mısır bilginleri arasında uzun zamandan beri devam eden, kıraatle ilgili anlaşmazlıkla ilgili yazmış olduğu risaleler dikkat çekmiş ve büyük takdir toplamıştır. Gerek bu konudaki ilmi yeteneği ve gerekse okuyuşundaki üstünlüğü dolayısıyla kendisine "Şeyh'ül Kurra"lık payesi verilmiştir. Daha sonra Konya'ya dönen merhum Köprübaşı Camii'nde vazizlik, uzun yıllarda Kapu Camii'nde hatiplik görevinde bulun-

(2) Mehmet Ali Kırboğa, Silinmeyen Simalar (Karaman ve Konya Civarı), İstanbul 2000.

muştur. Bu arada pek çok talebe yetiştirmişti. Güçlü bir hafız olan Abdurrahim Efendi, Kur'an-ı Kerim'i kendine has üslupla okur, dinleyenleri hayran bırakırmış. Mütteki, abid ve zahit bir insan olan merhum son derece zeki, hoşsohbet, hazırcevap bir kişi olarak hafızalarda yer etmiştir. Döneminin son kurrası olan Hacı Abdurrahim Efendi 1955 yılında vefat etmiş ve Üçler Kabristanı'nda toprağa verilmiştir.”⁽³⁾

Hasan Hüseyin Varol'un talebelerinden ve Hacıveyiszade Camii imamlığını yürüten Mehmet Çaba Hoca ile görüşmelerimizde o dönemlerde bulunmuş, **Hafız Şükrü Bağrıaçık**'ın evini ve telefon numarasını öğrendim. Görüşüp, ziyaretine gittim. Çok güler yüzlü, bir o kadar cana yakın ve oldukça mütevazı idi. Yaklaşık bir, bir buçuk saat kadar süren konuşmamızda hanımı ile de sohbet ederek o günleri çok güzel yâd ettik. O yılları özlemle anlatıyordu.

“Yusuf Ağa Kütüphanesi'nin dibinde, eskiden Saathane var idi. Ben orada kalırdım. Konya'nın saatlerini oradan ayarlardık o zamanlar. Konya'da bulunan bütün hocalar oraya çay içmeye gelirlerdi. Bu yüzden hepsini görmüş bulundum. Postalcı Hacı Abdurrahim Efendi, Kapu Camii'nin hatibi idi. Çok güzel Kur'an okurdu mübarek. Hele Fatihah'yı okuyuşuna bayılırdım. (diyerek Postalcı Hacı Hoca'nın okuyuşunu mırıldandı biraz.) O kadar ince, o kadar kibar okurdu ki... İşgalaman'da **Tahta Tepen Camii**'nde ben müezzinlik yaparken, Hacı Abdurrahim Efendi, Kapu Camii'nde görevli idi. Bir gün hutbe verirken dönemin ahalisine veryansın kızmış. Kılık kıyafet ile ilgili konuşurken istemeden bir şeyler söylemiş o kızgınlıkla. Hocayı görevden aldılar, benim yanıma imam olarak gönder-

Hafız Şükrü Bağrıaçık

diler. Altı ay birlikte görev yaptık. Hocayı bulmuşken hafızlığımı onda sağladım. Akşam namazını kıldırır, bir köşeye oturur yatsıya kadar beraber beklerdik.

Hacı Abdurrahim Efendi, çok başkaydı. Sanki ayrı bir alemde yaşıyor gibiydi. Altı ay bitince, Sebhavan Mescidi'nde göreve başladı. Orada **Derbentli Mustafa Hoca, Osman Nuri Koçbeker, Hasan Hüseyin Kulak** hocalar vardı. Hasan Hüseyin Kulak hoca, Hacı Abdurrahim Efendi de ilm-i vücûh okudu. Osman Nuri Koçbeker de tecvid ilmi aldı mübarekten.

Eskiden hocalar Ramazan ayı geldi mi, talebeleriyle köylere gider, mukabele okurlardı. Giden talebelerde zaten yoksul talebelere. Köylü nohut, fasulye, bazen para, içinden ne geldiyse verirdi. Postalcı Hacı Abdurrahim Efendi de bir at arabasına biner talebeleriyle giderdi. Bu biraz dedikodu olmuş. **Antalyalı Abdulkadir** vardı, o Hoca Efendi'nin evinde kalırdı. Bu dedikoduları duymuş, geldi Hoca Efendiye söyledi. Bende vardım o zamanlar Hoca “Terbiyesizler” dedi. “Bu çocuklar, Allah demenin yasak olduğu bir zamanda besmeleyi unutmuş en ücra köşelerde Kur'an okuyorlar” diye çok kızmıştı. O zamanlar yoktu ki. Hocalar maaş falan

(3) Mehmet Ali Kırboğa'nın eserindeki Postalcı Hacı Abdurrahim Efendi hakkındaki bilgiler, Mehmet Ali Uz'un eserinden alınmıştır.

almazdı. Şükrü Hoca'mın not defteri geçti elime bir gün, ilk sahifesine bir baktım "Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım, Aralık maaş alacağım var" yazıyordu. Maaş da 160 kuruş. Vakıflar yok diyordu. Hocalar Allah rızası için okutuyorlardı. O günleri bende unutamam. Bir Ramazan ayı Saathane'de bekliyorum, iftara yarım saat kadar falan var. Hasan Hoca camı tıkladı "Hafız! Kalk iftara bizdeyiz" diye. Mübarek ay kalktık gittik. Su böreği denen nimeti, ömrümde ilk defa o zaman yedim. Biz böyle günler geçirdik. İftar saati oldu mu fırının önünde durduk. Bir taze ekmek alan olur belki diye. Hocalarımızda hepimizin halini bilirdi. Feraset sahibiydiler. Bir gün kürsüde hafızları dinliyorum, gözlerim karıncalaştı, birden bulanık görür gibi oldum. **Sarrafi Ziya** vardı, o geldi. "Ben Postalıcızade Hoca Efendi'den birşey duydum. Göz rahatsızlandığında gözlüğü çıkarıp, çıplak gözle Kur'an'a bakarsan şifa bulmuşsun" dedi. Hemen çıkardım gözlüğü, 15-20 dakika sonra hakikaten bir rahatlama hissettim. O gün bugündür 20 yıl geçti, 20 yıldır ben gözlüksüz Kur'an okurum. O günden daha iyi görüyorum şuan. Diyeceğim onlar çok başka insanlardı. Feraset sahibiydiler. Çok şükür o günleri gördük.

O zamanlarda duymuştuk. Mısır'da kıraat ilminde bir yarışma oldu Postalıcızade Hocaefendi kazandı diye. Vefat ettiği yıl ben askerde bulunduğum için cenazesine katılmadım. Benim söyleyeceklerim bunlar, Allah yolunuzu açık etsin."

Hafız Şükrü Bağrıaçık, kıymetli vaktinden bize ayırıp, bu bilgileri paylaştı ve şahsımıza çok güzel dua temennileri ile uğurladı evinden. Fotoğraflar konusunda inceleme yaparken bir isim verdi. **İsmail Gedikli**... Gedikli mefruşatın sahibi. Onda da güzel bilgilerin olabileceğini söyleyip adresini verdi. Bedesten içinde kendi halinde bir dükkân idi

burası. Bulmak çok zor olmadı. Konuyu söylediğimde yardım etmek için elinden geleni yaptı. Postalıcızade Hacı Abdurrahim Efendi'yi tanıyan herkes gibi İsmail Gedik de hayranlıkla büyük bir özlemle anlattı o yılları.

"Postalıcızade Hacı Rahim Hoca, Sebhavan Mescidi'nde ilim ile meşgul idi. Orada Osman Nuri Koçbeyker, Hasan Hüseyin Kulak hocalar da var idi. Bu iki hoca rahmetliyi pek severler, koruyup kollarlar, daima hürmet gösterirlerdi. Ağazade hocamız bize her zaman "Oğlum bu hoca velilerden, davranışlarınızda dikkatli olun" diye söylerdi. Rahmetli Hoca Rahim Efendi'nin apayrı bir safiyeti var idi. Böyle ne duysa ne söylense inanırdı. Kötülük hiç aklına gelmezdi. Bu dünyanın insanına benzemezdi.

Benimle birlikte **Aydın Tari**'da vardı. Bir gün bu arkadaşın dilinde yara gibi bir hastalık çıktı. Dili kabardı, böyle zor konuşuyordu arkadaş. Rahmetli çağırdı. Okudu üfledi. Sonra üç defa "*Ühruç yâ emraz!*" dedi, hiç unutmam. Sonra baktık arkadaş rahatladı. Şimdi rahmetli oldu o arkadaş. Yalova müftüsüydü. Aydın'la ikimize ara ara ilahi okuturdu rahmetli. Bazen böyle hasbihal ederdik. Ben Kur'an-ı Kerim dersi aldım Hocaefendi'den. Sonra babam iş gereği beni dükkâna aldı. Hocam da bir kaç defa geldi dükkâna beni sordu. Çok severdi beni. Düğünümde adettir ya hani ceketimi tuttu bana. Hocam dedim ben giyerdim diye çekindim ama "Olsun, olsun, bu gün senin günün" diye okuyarak giydirdi ceketimi. O dönemlerde İstanbul'dan bir grup hafız geldi Konuya'ya. İstanbul'daki hocalardan ilim almışlar. Burada da kıraat alanında rahmetlinin adını duyunca merak etmişler. Sebhavan'a geldiler. Sanki Hocaefendi'yi de yoklar gibiydiler. Onlar ayet okudukça rahmetli kıraatle tecvidle ilgili hükümleri takır takır saydı. Dediler "aynı ilmi biz de

Nuri Aysu

aldık ama akılda muhafaza etmesi çok zor. Biz yazılı saklıyorken nasıl olurda bu kadar şeyi aklınızda tutunuz” diye hayret etmişlerdi. Hocanın ilmi çok derindi. Ramazan aylarında Kapu Camiinin köşesine bir hali örterdi, son 20 gün itikâfa girerdi. Evine çok talebe alıp yetiştirdi hocam. Ağazade hocamız da İmam-Hatip’de okuyacak talebelerin masraflarını karşılardı. Hocanın **oğlu Mehmet** idi, bilirim. Muhakkak dükkâna gelir çayımı içerdi. Hiç bağlarımız kopmadı. Vefat ettiğinde askerde olduğum için cenazesine katılamadım” diyerek konuşmalarına son verdi.

İsmail Gedikli’den öğrendiğim ek bir bilgi de rahmetli Hacı Rahim Hoca’nın yeğeninin oğlu Diyanet İşleri Başkanlığı Yazı İşlerinde şeflik yapan **Nuri Aysu** oldu. Hala yıllardır cuma namazını Kapu Camiinde kılan Nuri Aysu’nun daha rahmetli hocanın ismini duyar duymaz gözlerindeki o memnuniyetin verdiği ışıltı öyle samimi ve içtendi ki hemen konuya girdi...

“Çok mübarek insandı kendisi. Hafızları çok sever korur kollardı. Beni de çok severdi. Evimize gelirdi ara ara. Bir gün yine ziyarete geldi. Abimin o zaman boynunda bir yara çıktı. İnleyip sızlayıp duruyordu. Babama “Naci! Ne oldu bu çocuğa” diye

Mehmet Savaş

sordu. Babam da anlattı. Önüne çağırıldı abimi okudu üfledi mübarek. Hiç unutmam, abimin yarası 5-10 dk içinde kapandı gitti. Öyle mübarekti bu insan. Kur’an-ı Kerimi çok güzel okurdu. Tecvide çok dikkat ederdi. “Dad” harfine çok özen gösterirdi. Avucuna kül koyar bizlere harfleri okuturdu. Kül uçtu mu “ol-maaaz!” derdi. Böyle ispatlarla gösterirdi bize.

Bir gün arkadaşlardan Kadir’in düğünü vardı. Hoca oraya dua okumaya gelecek. Yolda Hasan Hüseyin Kulak, Osman Nuri Koçbeker ve hocafendi giderlerken çamura ayağı saplanmış rahmetlinin. Ayakkabı değil kara lastik varmış ayağında. Bakmışlar hoca yürüyemeyecek, lastik çıkmamış çamurdan. O koca yürekli, rahmetlinin destekçisi Osman Nuri Hoca sırtlamış Hocaefendi’yi. Düğüne kadar öyle gelmişler. Bu hürmettir işte. Onlar Hacı Abdurrahim Efendi’nin kıymetini bilenlerdendi. Ben rahmetlinin hiç boş konuştuğunu duymazdım. Sadece Kur’an ile haşır neşir olurdu. Kapu Camii’nde bir yeri vardı. Oturur hafızlar önünde sıralanırdı, o da dinlemeye başlardı. Önündeki hafızı dinlerken taaa öbür uçtaki hafıza “Orayı baştan oku, yanlış oldu hafız!” derdi. Hayret ederdim nasıl duyar oradan oraya diye.

Önde soldan sağa: Ali Rıza Işın, Postalcı zade Hacı Abdurrahim Efendi, Ağazade Osman Nuri Koçbeker.

Vefatında İstanbul'da idim. Cenazesini görmek nasip olmadı. Ama her zaman hayır ile yâd ederim kendisini..." diyerek konuşmamız bitti.

Bu kıymetli insanlar, o yılları hatırlamak için hafızalarını zorluyorlardı, farkındaydım. Anlatacak çok şeylerin olduğunu da biliyordum. Anlatmak için çabalamaları bunun en büyük ispatıydı. Fakat çoğu ileri yaşta olduğundan unutmuş, çoğu da hastalıkları sebebiyle hatırlayamadılar. Bu eksiklik bizlere aitti aslında. Onları daha önce bulup, hatıralarını dinlemek lazımdı. Yine de elden geleni sonuna dek yapmak artık bir vefa borcumuz oldu.

İstanbul Haseki Araştırma Merkezi baş görevlisi **Mehmet Savaş** hocamıza da ulaştık. Şöyle anlatıyor;

"Ben Postalcı zade Hacı Rahim Efendi'de Kur'an-ı Kerim okudum. Yaşlı idi. Oturup kalkmada zorlanıyordu. Daha çok hafız dinlemek ile

meşgul olurdu. Sivaslı Mehmet Topal Hoca, kıraati okumaya gelirdi. Kıraat ilmini Hocaefendi'den tahsil etti. Hoca Efendi'yi çok sever sayar idik. Onu Kapu Cami'nden aldıklarında çok üzülmüştük. Hasan Hüseyin Kulak o zamanlar Cuma hutbesi okuyacağına, hutbeyi yazar Hacı Rahim Efendi'ye getirirdi. O da eksisini fazlasını düzeltir verirdi. Konya'da kıraat ilminde etkisi yetkisi olan tek kişiydi. Okuyuşu gayet güzel, akıcı idi. Allah rahmet etsin, onun ilminden bu şekilde faydalandık.

Talebelerinden Ali Rıza Işın şu bilgileri verdi:

"Rahmet Postalcı zade çok büyük hocalardandı. Hani yanına yaklaşmaz hocalar vardır ya öyleydi. Bir gün babama benden için "Hafız ne yapıyor" diye sormuş. Kendisi o zamanlarda Mevlâna Türbesi yakınındaki Asmalı Cami'nde görev yapıyordu. Babam da iyi olduğumu, Arapça okumak istediğimi söylemiş. "Yarın buraya gelsin" demiş. Ertesi gün gittim. Evimiz o camiye yakın idi. "Sana ilim öğretiyim" dedi. Kıraat ilminin bazı derin bilgilerinden bahsetti. Bu ilmi almamızın öneminden, gerekliliğinden epeyce anlattı. "Tamam" dedim. 3 yıl kadar hem camide, bazen de evinde ilim aldım kendisinden.

Köprübaşı Karakolu'nun çapra-

Ali Rıza Işın

Önde soldan itibaren: Derbentli Mustafa Hoca, Postalcızaade, Osman Nuri Koçbeker, Hasan Hüseyin Kuli.
Arka sıra soldan: Mehmet Cingara, İsmail Gedikli, Aydın Tari.

zında iki kanatlı kapısı olan evinde çok zaman okudum ben. Sonra bana “Babam! Bu camiye koru, namazını kıldır” dedi. Bir dönem namaz kıldırıldım orada. Hatta bir gün ikinci namazını kıldırıldım, arkamı döndüm bir baktım ki Hocaefendi arkamda namaz kılmış. Köşeye doğru çekilip gidiyor. Koskoca Şeyh’ül Kurra Hoca arkamızda namaza durmuş, ne demek! Hemen koştum elini öptüm. Orada talebesi olarak sahipleniyordu beni. Bir de şeyhliği vardı hocanın tabii. Böyle hocayı bulmuşuz. Rahmetli bir gün dedi ki “sana gün aldım, icazetini yazdırdım, Kapu Camii’nde falanca gün icazet merasimin olacak” dedi. Hep bir emri vaki. Hocalar talebe yetiştirdi mi böyle yetiştirirlerdi. Törenimiz oldu. Yeşil bir çuha içinde icazetimi verdiler. Ben o kadar lise üniversite okudum, benim asıl diplomam o. Sonra askerlik çıktı, koyduk gittik. Gelince yine hocamda devam ettim. Az bir zaman sonra vefat etti.”

Evinde kalan talebelerinden **Abdulkadir Telli**’yi de ziyarete gittim. Çok hoşsohbet bir insan. O yılları anlatırken konuşmasındaki vurgu

ve hararet hocasına verdiği kıymeti ve yaşadığı özlemi gösterdi bize.

“Üç yıl kadar kaldım yanında. Sabahleyin kalkar Kur’an Kursu’na giderken hocam merkebin üzerine biner, ben de yularından tutardım. O başlardı okumaya, ben de ezberlerdim. Kur’an Kursu’na gelinceye kadar ağzından bu şekilde ezber yapardım. Çok akıllı, feraset sahibi, idi. Mısır’da yedi yıl kaldı geldi. Bütün ilimlere vâkıf idi kendisi. Benim için çok çabaladı. Allah gani gani rahmet eylesin.”

Yine evinde kalan talebelerinden

Ziya Akman

Sarayönü Müftüsü Ziya Akman hocamızı ziyarete gittim. Ziya Hocamızı şöyle anlattı hatırında kalanları:

“Evine girdiğin zaman sağ köşede bir oda var idi. O odayı bana verdi hocam. Ben orada çalışırdım derslerime. Sabah olunca merkep ile Kur’an Kursu’na giderdik. Kur’an-ı Kerim ilmini kendisinden aldım. Bazı geceler bana Arapça okuttuğu da oldu. Osman Nuri Koçbeker, Hasan Hüseyin Kulak Hocaefendiler akşamları çok sık gelirler, önüne oturup, ilim alırlardı. Çok severlerdi kendisini. Bir yıl kaldım yanında. Vefat ettiğinde burada değildim. Allah rahmet eylesin, çok hakkı oldu üzerimde.”

Kayınpederim **Ali Ongun**’dan dedesi hakkında, babası Mehmet Halis Ongun’dan duyduğu hatırında kalan bazı anıları paylaşmak isterim.

“Dedem rahmetli Postalcı Hoca; küçükken karın ağrısı çeker. Komşular annesine konyak içirmesini söyler. Annesi onlara kızar, “Ben evladımı hafız yapacağım, kursağına haram lokma sokmam” demiş.

Dedemin Mısır’da bulunduğu zamanlarda “Dad” harfinin Fatih’deki okunuşunu Risalesi’nde de yazdığı üzere orada bulunan ilim erbabına ispatladığını babamdan dinlerdim.

Bir başka ehemmiyetli bir hadise ise “Kıbrıs’ta bulunduğu zamanlarda Ramazan’ın Kadir gecesinde teravih namazını hatimle kıldıracağını söylemiş. O zamanlar Kıbrıs’ta Araplarda varmış. Araplar “Türklerden hafız çıkmaz!” demişler. Namaz kılınmaya başladıktan sonra 2-3 selamdan sonra Araplar ellerinde Kur’an-ı Kerim, dedemin yanlısını bulmak için takip etmeye başlamışlar. Altı saatte yanlısız kıldırınca cemaat namaz kıldıracağı seccade ile havaya kaldırıp iltifat edip teveccüh göstermişler.

Ladikli Ahmet Hoca’ya dedemi sormuşlar, “Rahmetli Postalcı hocayı tanır mısın?” diye. “O kırklardandı, bizden di” demiş.

Rahmetli Hacıveyiszade Mustafa Efendi’nin babası ve diğer bazı arkadaşları sohbet ederler. Sohbet sonrası Hacıveyiszade Mustafa Hoca’nın babası, Hacı Rahim hocaya; “Haydi hocam bir vücut çevir de gidelim” demiş. Her sohbette bunu adet edinmişler.

Postalcı Hoca, yine ramazan ayı itikâfta iken Mustafa Efendi’nin babası vefat etmiş. Tabii cenazeye katılmamış. Rahmetli rüyasında görenler olmuş. Kabrin dışında duruyor, soranlara “Hacı Rahim Efendi gelecek, vücûh çevirecek onu bekliyorum” demiş.

Hacı Rahim Hoca itikâftan sonra, hemen oğullarına mezarı göstermelerini söylemiş. Mezarı bulunca vücûh okumuş, “Haydi gir kabrinde rahat uyu” demiş.

Talebelerinden Ulurmak Kur’an Kursu müdürlerinden Ali Can hocamızı ile de telefonla görüşerek bilgi edindim. Kendisi şöyle anlattı:

“Ben Hacı Rahim Efendi’de hafızlık yaptım. Hocamız çok insaniyetli talebeleri çok sevip, yumuşak davranan bir hoca idi. Hiç sesinin yükseldiği olmadı. Ağazade Hoca bize tecvid gösterirdi. Hacı Rahim Efendi de hafızları dinler, bazen dini bilgiler anlatırdı. Ahlak olarak çok maneviyatlı bir insandı. Bizler isteyerek, canı gönülden önüne otururduk. O günler çok güzel günlerdi. Fakat hatırlayabildiklerim bu kadar. Çoğu arkadaşım dünyadan göçtü. Bazılarını da ben hatırlayamıyorum. Vefat ettiği yıl ben de burada değildim. Allah Rahmet etsin, çok severdik kendisini” diyerek konuşmasına son verdi.

Böylelikle hayatta olan talebeleri ile görüşüp bilgi alışverişi yapmış olduk. Hepsine teker teker teşekkürlerimi arz ederim. Böyle bir araştırmada bana canı gönülden yardımcı oldukları için müteşekkirim. Gönül isterdi ki yazdığı el yazma eserleri bulup, Konya’nın halkına bu ilmî değerleri sunabilseydik. Fakat bu nasip olmadı. Rabbim bizleri böyle veli kullarının himmet ve şefaatine nail edip, kıymetlerini bilenlerden eylesin vesselam...